

Privacy, persoonsgegevens en
andere 'problemen'

Burgerlijk wetboek

Alleen zaken kunnen object van eigendom zijn.

Databankenwet

- *een verzameling van werken, gegevens of andere zelfstandige elementen, systematisch of methodisch geordend, en afzonderlijk met elektronische middelen of anderszins toegankelijk zijn en waarvan de verkrijging, de controle of de presentatie van de inhoud in kwalitatief of kwantitatief opzicht getuigt van een substantiële investering*
- *Producent is degene die het risico draagt van de investering in de databank*
- *Vervalt na 15 jaar*

Databanken in Auteurswet

Artikel 10 lid 3:

Verzamelingen van werken, gegevens of andere zelfstandige elementen, systematisch of methodisch geordend, en afzonderlijk met elektronische middelen of anderszins toegankelijk, worden, onverminderd andere rechten op de verzameling en onverminderd het auteursrecht of andere rechten op de in de verzameling opgenomen werken, gegevens of andere elementen, als zelfstandige werken beschermd....

Mits het een eigen en oorspronkelijk karakter heeft dat de persoonlijke stempel van de maker draagt.

Wet hergebruik overheidsinformatie

hergebruik: het gebruik van informatie, neergelegd in documenten berustend bij een met een publieke taak belaste instelling, voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de informatie is geproduceerd, anders dan de uitwisseling van informatie tussen met een publieke taak belaste instellingen onderling uitsluitend met het oog op de vervulling van hun publieke taken;

Middels verzoek:

Een ieder kan een verzoek om hergebruik richten tot een met een publieke taak belaste instelling of een onder verantwoordelijkheid van een met een publieke taak belaste instelling werkzame instelling, dienst of bedrijf.

Uitzonderingen

- informatie die niet openbaar is op grond van de wet;
- informatie waarvan een derde de rechthebbende is in de zin van de Auteurswet, de Wet op de naburige rechten of de Databankenwet;
- informatie berustend bij onderwijs- en onderzoeksinstellingen;
- informatie die betrekking heeft op openbare persoonsgegevens waarvan hergebruik onverenigbaar is met de doeleinden waarvoor ze zijn verkregen.

PRIVACY

Biologische behoefte

In een experiment is aangetoond dat als je ratten op 1000 vierkante meter laat leven, de groepsmaat stabiliseert op 150 dieren. Als je ze daarnaast hun eigen hok geeft waar ze zich kunnen terugtrekken, krijg je een stabiele groep van 5000 dieren. Als je de kooien twee keer zo ruim maakt, krijg je een stabiele populatie van 50 000 dieren.

Wet bescherming persoonsgegevens

Persoonsgegevens: Informatie betreffende geïdentificeerde of identificeerbare persoon.

‘dat, om te bepalen of een persoon identificeerbaar is, moet worden gekeken naar alle middelen waarvan mag worden aangenomen dat zij redelijkerwijs door degene die voor de verwerking verantwoordelijk is dan wel door enig ander persoon in te zetten zijn om genoemde persoon te identificeren; dat de beschermingsbeginselen niet van toepassing zijn op gegevens die op zodanige wijze anoniem zijn gemaakt dat de persoon waarop ze betrekking hebben niet meer identificeerbaar is;’

Algemene Verordening Gegevensbescherming

Gegevensbescherming door ontwerp en door standaardinstellingen

Artikel 8 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens

Politieke functie privacy I

‘Privacy is also essential to democratic government because it fosters and encourages the moral autonomy of the citizen, a central requirement for democracy.’ *Ruth Gavison*

Politieke functie privacy II

‘Privacy belichaamt met andere woorden een hedendaags instrument voor het in de liberale politieke theorie terecht noodzakelijke geachte tegengewicht voor maatschappelijke actoren (bijv. de staat of het bedrijf) die in staat zijn het individu te verpletteren.’ *De Hert & Koops*

Dictatuur van Data (citaat)

‘Het idee achter massasurveillance en big data is: als je genoeg data hebt, verschijnt de waarheid vanzelf. Topmanagers en politici moeten doen wat de data ze vertellen. Dat is de ideologie die is verspreid door technologiebedrijven. We bouwen een soort supercomputer die ons vertelt wat we moeten doen. Een nieuw totalitair systeem. Een dictatuur van data.’

Juist doordat alles verbonden raakt..

‘Dat maakt de samenleving zo veel complexer dat beheersing van bovenaf door data te verzamelen en daarop beslissingen te baseren een illusie is. We kunnen nieteens de verkeerslichten in een stad volledig optimaliseren, omdat die systemen al te complex zijn. Laat staan dat dat voor een hele maatschappij kan.’

‘Er zijn ook steeds meer mensen die zelf hun energie opwekken, bottom-up in plaats van top-down. Technologie kan helpen om een samenleving efficiënt, liberaal, democratisch, sociaal én duurzaam te maken, dat hoeft elkaar niet uit te sluiten. Slim data gebruiken kan daar ook bij helpen, alleen niet op deze top-down manier.

De soepele overgang naar de digitale maatschappij kan alleen slagen met de vrijheid die we nu juist aan het elimineren zijn door de dictatuur van data.’

Dirk Helbing, hoogleraar computationele sociologie

Succesvolle casus

‘Per saldo gaat de implementatie van spelregels ter bescherming van de privacy gepaard met de legitimering van praktijken die deze in het gedrang brengen.’

‘Het recht moet met zijn tijd mee. Van het recht werd dus verwacht dat het alles in het werk zou stellen om de invoering van het wonderproduct en computopia niet te bemoeilijken. Het moest daarvoor eerder het glijmiddel worden.’

Serge Gutwirth

Vragen?

Tijmen Wisman

t.h.a.wisman@vu.nl